

DOM

afsagt den 16. september 2010 af Vestre Landsrets 3. afdeling (dommerne Eva Staal, Peter Buhl og Michael Ellehauge) i ankesag
V.L. S-0356-10

Anklagemyndigheden

mod

Tiltalte (GmbH)

(advokat Lauge Fastrup, Thisted)

Retten i Sønderborg har den 26. januar 2010 afsagt dom i 1. instans (K01-2686/2009).

Påstande

Tiltalte har påstået frifindelse.

Anklagemyndigheden har påstået skærpende og har anført, at der ikke er hjemmel til at fastsætte forvandlingsstraf for bøden.

Anklagemyndigheden har for landsretten berigtiget tiltalen i forhold 2, således at "litra a" ændres til "litra c".

Forklaringer

Vidnerne **Person 1** og dyrlæge **Vidne 2** har for landsretten i det væsentlige forklaret som i 1. instans.

Person 1 har supplerende forklaret, at planlægningsedlerne sendes til Fødevarestyrelsen. Senere oplyses det, hvor mange svin, der konkret er lastet på lastbilerne. Chauff-

førerne instrueres om, at kravene om lastetæthed skal overholdes. Han er bekendt med bekendtgørelsens tabel, hvor der er store spring mellem størrelserne på grisene. Han kan ikke anerkende den mere detaljerede tabel, som politiet har anvendt, og han har heller ikke set den på brancheorganisationernes hjemmesider. Chaufførerne skal visuelt vurdere lastetætheden. I Tyskland anvender man ikke tabeller, kun vurderinger fra myndighedspersoner. Transporten var planlagt til 9 timer, heraf 2 timer og et kvarter til grænsen. Selskabet transporterer mere end 1 mio svin om året. Han mener, at billederne viser svin, der har det godt. Det er svins natur at ligge tæt og oven på hinanden. Billederne udelukker ikke, at der kan være friplads, da man ikke kan se det hele af rummene. Dyrlægerne på samlepladsen vurderer grisenes tilstand og transportegnethed samt pladsforholdene på lastbilerne, og det er ifølge chaufføren også sket under den konkrete transport. Ved læsningen tager de ikke hensyn til det løbende væggtab. Grise af den pågældende størrelse taber sig ca. 2 kg på turen til Tyskland. Om forhold 2 har han supplerende forklaret, at han ikke er klar over, hvordan situationen er opstået. **Person 4** havde ikke behøvet at sætte sit førerkort i lastbilen.

Dyrlæge **Vidne 2** har supplerende forklaret, at det er rigtigt, at svin kan finde på at stuve sig godt sammen. Der var ikke ledig gulvplads til svinene. Opmålingen af arealet på lastbilen virkede rigtig. Vejningen fra samlestedet svarede til det, hans øjemål sagde ham. Det er vægten ved læsningen, der er relevant, ikke vægten senere under transporten. Vægttabet er højest sandsynligt mindre end 300-400 gram pr. dyr. Afgivelsen af urin og afføring sker allerede, når svinene stresses under transporten til samlestedet. Danmark har strengere regler end forordningen ved de lange transporter. Det er hans indtryk, at chaufførerne er bekendt med rigspolitiets tabel, som i øvrigt er mere fordelagtig for transportørerne end forordningen og bekendtgørelsen, hvor en gris på eksempelvis 30 kg efter justitsministeriets vejledning vil skulle have samme plads som en gris på 50 kg.

Procedure

Anklagemyndigheden har til støtte for påstand 1 gjort gældende, at det er bevist, at bekendtgørelsens krav om gulvareal er overtrådt som angivet i tiltalen. Bekendtgørelsen supplerer forordningen og er ikke i strid med denne. Transporten havde en planlagt varighed af mere end 8 timer, og den skulle derfor opfylde de danske krav til lang transport, selv om en del af transporten skulle foregå i udlandet. Tiltalen er tilstrækkelig præcis til at kunne danne grundlag for en domfældelse.

Tiltalte har til støtte for påstanden om frifindelse i forhold 1 i første række gjort gældende, at bekendtgørelsens krav til areal ikke er overtrådt. Bekendtgørelsen forudsætter, at der foretages en vejning af hvert enkelt svin. Da det nødvendige areal pr. kg svin afhænger af svinenes størrelse, kan man ikke basere en beregning på gennemsnitsvægt. Bekendtgørelsen forholder sig endvidere ikke til arealkravene til svin, hvis vægt ligger mellem de angivne vægtklasser. Der er ikke hjemmel til at anvende arealkravene til næste højere vægtklasse. Rigspolitiets tabel er ingen retskilde og kan ikke tillægges betydning. Som det fremgår af sagerne om skuldarsår på svin, skal de almindelige krav til bevis være opfyldt i dyreværmsager. I denne sag er grisene ikke vejet i forbindelse med kontrollen, men fire timer tidligere, og der er ikke taget højde for vægttabet. Endvidere kan gennemsnitsvægten for hver vogn ikke anvendes ved vurderingen af, om arealkravene på svinene på de enkelte etager er opfyldt. At den kontrollerende dyrlæge har vurderet lastetætheden anderledes end dyrlægen på samlestedet, er ikke i sig selv et bevis. Endelig er det ikke bevist, at chaufføren på lastbilen har handlet uagtsomt, idet han har kunnet stole på, at dyrlægen ved samlestedet har foretaget en korrekt vurdering af, hvor mange svin, der måtte være på lastbilen.

Tiltalte har i anden række gjort gældende, at bekendtgørelsen og rigspolitiets tabel er i strid med forordningen, hvor kravet alene er, at lastetætheden for svin på ca. 100 kg ikke bør overstige 235 kg/m^2 . De danske krav er handelshindrende.

Tiltalte har i tredje række gjort gældende, at det ikke er de danske regler om lange transporter, der skal anvendes, men derimod de mere lempelige tyske regler, idet transporten i Danmark kun ville vare 2-3 timer. Straffelovens krav om dobbelt strafbarhed er således ikke opfyldt. Der kan endvidere højest være tale om straf for forsøg. Tiltalte har i den forbindelse henvist til straffelovens § 9.

Tiltalte har i sidste række gjort gældende, at tiltalen er for upræcis, jf. retsplejelovens § 834, idet der alene er henvist til bilag 2 til bekendtgørelsen og ikke til de konkrete afsnit af bilaget, der er relevante.

Landsrettens begrundelse og resultat

Forhold 1

Det fremgår af anklageskriftet, at tiltalen angår lang transport af smågrise, og landsretten finder, at henvisningen til de relevante bestemmelser i bekendtgørelsen, jf. bilag 2, og forordningen er tilstrækkelig præcis til at angive hvilke regler, der påstås overtrådt, jf. retsplejelovens § 834, stk. 2, nr. 1.

Det lægges til grund, at lastbilens samlede areal var 64,18 m², og at den var lastet med 337 svin. Hvert dyr på lastbilen havde således 0,19 m² til rådighed.

Det lægges endvidere til grund, at påhængsvognens samlede areal var 63,20 m², og at den var lastet med 300 svin. Hvert dyr på påhængsvognen havde således 0,21 m² til rådighed.

Grisene blev ikke vejjet i forbindelse med kontrollen. Anklagemyndigheden har i stedet anvendt oplysningerne fra vejningen, der blev foretaget kl. 8.26 og 8.27 samme dag, da svinene blev afleveret til samlestedet i **By 1**. Landsretten finder, at det er berettiget at tage udgangspunkt i denne vejning, idet der dog skal foretages et fradrag for det vægttab, svinene har haft efter vejningen og indtil kl. 12.40, der efter tiltalen er angivet som gernings-tidspunktet. På baggrund af dyrlæge **Vidne 2's** forklaring fastsættes dette fradrag skønsmæssigt til ½ kg pr. svin.

Efter Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport mv. artikel 3, litra g) skal dyr under transport råde over et gulvareal, der er passende i forhold til deres størrelse og den planlagte transport. Af bilag I, kapitel VII, D, fremgår, at alle svin under vejtransport som minimum skal kunne ligge ned og stå op i deres naturlige stilling. Det fremgår videre, at for at disse minimumskrav kan opfyldes, bør lastetætheden for svin på ca. 100 kg under transport ikke overstige 235 kg/m². Det kan være nødvendigt at øge minimumsgulvarealet under hensyn til bl.a. svinenes størrelse, ligesom en forøgelse med indtil 20 % også kan være nødvendig på grund af bl.a. transportens varighed.

Forordningen suppleres af bekendtgørelse nr. 1729 af 21. december 2006 om beskyttelse af dyr under transport, hvor arealkravene (lastetætheden) for transporter af over otte timers varighed af svin fremgår af bilag 2. D.2. Arealkravet for svin på 100 kg på 0,50 m² svarer til forordningens krav med tillæg af ca. 20 %, og der er endvidere fastsat krav for svin på

25, 50, 75, 200 og mere end 250 kg. Arealkravene pr. kg svin er størst ved de mindste svin, således at der eksempelvis for et svin på 25 kg er fastsat et krav på 0,20 m², mens der for et svin på 250 kg eller mere er fastsat et krav på 0,96 m².

Endelig er det oplyst, at Rigspolitichefen har udarbejdet en tabel, som ved lineær interpolation baseret på bekendtgørelsen angiver arealkravene for svin fra 1-250 kg med 1 kg intervaller, og at det er denne tabel, der er benyttet til beregning af de arealkrav, der fremgår af tiltalen.

Domstolen har den 8. maj 2008 i sag C-491/06, Danske Svineproducenter mod Justitsministeriet, udtalt, at en bestemmelse i det nu ophævede direktiv 91/628, der indholdsmæssigt svarede til forordningens bilag 2. D, skulle fortolkes således, at en medlemsstat er berettiget til at indføre nationale regler, hvorefter der ved transporter af mere end otte timers varighed skal være mindst 0,50 m² for svin på 100 kg.

Efter forordningen er der for så vidt angår svin, der transporteres med jernbane- eller vejtransport, ikke fastsat detaljerede regler for lastetætheden, idet der – ud over kravet om at svinene skal kunne ligge ned og stå op i deres naturlige stilling – alene er angivet minimumskravet ved et svin på 100 kg samt en række forhold, der kan begrunde en forøgelse af dette krav. Landsretten finder herefter, at der er overladt medlemslandene en skønsmæssig beføjelse til – inden for rammerne af forordningen og de almindelige krav om bl.a. ikke-diskrimination og proportionalitet - at fastsætte mere detaljerede minimumskrav.

Da det fremgår af forordningen, at minimumsgulvarealet kan forøges med indtil 20 % på grund af bl.a. transportens varighed, er det ikke er i strid med forordningen, at arealkravene i bekendtgørelsen er fastsat for transporter af over 8 timers varighed som sket.

Efter forordningen kan minimumsgulvarealet øges efter svinenes størrelse, og det fremgår af bl.a. de mere detaljerede arealkrav i forordningen om luft- og søtransport af svin, at arealkravet pr. kg svin er størst ved de mindste svin. Herefter, og da der ikke er grundlag for at tilsidesætte den differentiering, der fremgår af bekendtgørelsen, er de relevante bestemmelser i bekendtgørelsen ikke i strid med forordningen.

Transporten havde en planlagt varighed af mere end otte timer, og det er derfor bekendtgørelsens krav til transporter af denne varighed, der skulle overholdes. Det gør ikke nogen

forskel, at transporten først ville have været mere end otte timer, efter at lastbilen havde forladt Danmark.

Bekendtgørelsen angiver som anført arealkravene for svin på henholdsvis 25, 50, 75, 100, 200 og 250 kg eller mere. En naturlig forståelse af bekendtgørelsens regler om arealkrav fører - som anført i Vestre Landsret dom af 2. september 2010 i sag V.L. S-0456-10 - til, at den første position på 0,20 m² gælder for svin, der vejer 25 kg eller mere, men mindre end 50 kg, mens den næste position på 0,31 m² gælder for svin, der vejer 50 kg eller mere, men mindre end 75 kg. På den baggrund, og da der ikke i bekendtgørelsens § 10 om arealkravene er hjemmel til at foretage lineær interpolation ved dyr med en vægt, der ligger mellem de angivne intervaller, finder landsretten, at det er i strid med bekendtgørelsen at fastsætte arealkravene for svin i intervallet mellem 25-49 kg til mere end 0,2 m² pr. svin.

Det følger heraf, at der for så vidt angår svinene på påhængsvognen, der havde 0,21 m² til rådighed, ikke foreligger en overtrædelse af bekendtgørelsen, og tiltalte frifindes derfor for denne del af tiltalen.

Dyrene på lastbilen havde som anført ovenfor alene 0,19 m² til rådighed. Gennemsnitsvægten for disse svin er beregnet til 29 kg, og efter dyrlæge **Vidne 2's** forklaring lægges det til grund, at der ikke var stor variation på svinenes vægt. Det kan på den baggrund ikke tillægges betydning, at arealkravet er beregnet efter gennemsnittet af de lastede svin i stedet for en vejning af hvert enkelt svin, heller ikke selv om der som anført ovenfor skal foretages et fradrag på ½ kg. pr. svin. Det lægges derfor til grund, at bekendtgørelsen er overtrådt for så vidt angår lastbilen dog således, at arealkravet udgjorde 0,2 m² pr. dyr, hvorfor svinene havde 95 % af det fastsatte areal til rådighed.

Da landsretten endvidere af de grunde, som byretten har anført, tiltræder, at betingelserne for at idømme tiltalte straf er opfyldt, stadfæster landsretten med de anførte ændringer, at tiltalte er fundet skyldig i forhold 1.

Forhold 2

Det lægges efter **Tiltaltes** forklaring til grund, at han som angivet i tiltalen benyttede et andet førerkort end sit eget personlige førerkort. Herefter, og da kørslen er foregået i

Tiltalte (GmbH)'s interesse, er selskabet skyldig i overensstemmelse med den berigtigede tiltale.

Straffen er passende udmålt, dog skal der ikke fastsættes nogen forvandlingsstraf.

Landsretten stadfæster derfor med den anførte ændring dommen.

Efter sagens karakter sammenholdt med, at tiltalte er frifundet for en stor del af tiltalen, skal statskassen betale sagens omkostninger for landsretten.

Th i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom stadfæstes med den ændring, at bestemmelsen om forvandlingsstraf udgår.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Eva Staal

Peter Buhl

Michael Ellehauge